

SZTUKA AMERYKI ŁACIŃSKIEJ 2011, NR 1

ISSN 2299-260X

Alegoria Eucharystii – wspólne wzory graficzne w malarstwie XVII i XVIII w. w Polsce i Peru

Ewa Kubiak
(Katedra Historii Sztuki Uniwersytet Łódzki
Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata)

Ikonografia chrześcijańskiego świata w XVII i XVIII w. ma wiele cech wspólnych, mimo ogromnych odległości dzielących poszczególne jego części. Od Manili i Goa poprzez Europę (od Polski po Hiszpanię) aż do dalekiej Ameryki Łacińskiej możemy odnaleźć bardzo podobne kompozycje malarzkie. Było to związane z niezwykle popularnością grafik, które jako ilustracje zdobiły stronicę książek, a także funkcjonowały jako luźne druki służące do celów dewocyjnych. Ten bogaty materiał ikonograficzny był bardzo łatwy w transporcie i służył artystom jako rodzaj wzornika. Malarze w odległych krajach powtarzali te same kompozycje, zmieniając nieco stylistyczną interpretację i dostosowując obrazy do lokalnych gustów estetycznych. To właśnie dzięki popularności grafik możemy w dziełach malarskich XVII i XVIII w. pochodzących z Polski i Wicekrólestwa Peru odnaleźć podobieństwa w tematach ikonograficznych. Wspomniane prace interpretować można w sposób zbliżony, ponieważ fragmenty obrazów albo nawet całe kompozycje są niemal identyczne. Najbardziej interesujące wydają się związki ze sztuką niderlandzką.

W XVI, XVII i XVIII w. wzory niderlandzkie w całej Ameryce Łacińskiej – a więc także w Wicekrólestwie Peru – były niezwykle popularne. Sytuacja ta związana jest z kilkoma czynnikami. Pierwszym z nich była z pewnością popularność, jaką od czasów Królów Katolickich cieszyło się malarstwo nider-